
HRVATSKO DRUŠTVO
ZA SUPLEMENTACIJU
U MEDICINI
Hotel Sheraton, Zagreb
22.-25.10.2026.
JESENSKA AKADEMIJA
SUPLEMENTACIJE
U MEDICINI
BIOTIN: TERAPIJSKE KORISTI I KLINIČKI ZNAČAJNE
INTERFERENCIJE S LABORATORIJSKIM NALAZIMA
IVANA JURIČIĆ BOIĆ, MAG.PHARM · ZU LJEKARNE VAŠE ZDRAVLJE, HFD

ŠTO JE BIOTIN?

Uvod

Vitamin B7 (vitamin H)

Vodotopivi vitamin iz skupine B-kompleksa; naziv "H" potječe od njemačkog "Haar und Haut" (kosa i koža).

Esencijalni mikronutrijent

Čovjek ga ne može sintetizirati u dovoljnim količinama — mora se unositi hranom ili ga djelomično proizvodi crijevna mikrobiota.

Otkriven u prvoj polovici 20. st.

Ubrzo prepoznat kao ključni kofaktor niza staničnih enzimskih reakcija.

FIZIOLOŠKA ULOGA I MEHANIZAM DJELOVANJA

Biokemija

Biotin je kovalentno vezan kofaktor za pet ključnih karboksilaza sisavaca:

1

Acetil-CoA karboksilaza 1 i 2

sinteza masnih kiselina

2

Piruvat karboksilaza

glukoneogeneza

3

Propionil-CoA karboksilaza

katabolizam aminokiselina i masnih kiselina neparnog broja C-atoma

4

3-metilkrotonil-CoA karboksilaza

katabolizam leucina

Ove reakcije ključne su za metabolizam ugljikohidrata, masti i proteina te za normalan stanični energetski metabolizam.

PREHRAMBENI IZVORI I PREPORUČENI UNOS

Prehrana i doziranje

Prehrambeni izvori

Žumanjak jajeta, jetra, orašasti plodovi, sjemenke, losos, slatki krumpir, mliječni proizvodi.

Adekvatan dnevni unos (odrasli)

30 µg/dan

Uravnotežena prehrana obično osigurava 35–70 µg biotina dnevno — više od adekvatnog unosa.

Dodaci prehrani (OTC)

do 10 mg/dan

(10 000 µg — i do 650× više od preporučenog dnevnog unosa)

Pripravci za multiplu sklerozu koriste se u dozama i do 300 mg/dan (100–300 mg), isključivo pod liječničkim nadzorom.

Izvor: FDA Safety Communication (2017); ASA/FDA alert.

BIOTINIDAZNA DEFICIJENCIJA

Dokazana terapijska korist

- Nasljedni, autosomno recesivni poremećaj metabolizma biotina (nedostatak enzima biotinidaze).
- Bez liječenja: epileptički napadaji, hipotonija, alopecija, kožni osip, gubitak sluha i vida, razvojno zaostajanje.
- Doživotna nadomjesna terapija farmakološkim dozama biotina (5–20 mg/dan) sprječava i/ili u potpunosti povlači simptome.
- Uključena u novorođenački probir u brojnim zemljama radi ranog otkrivanja i pravovremenog liječenja.

5–20 mg/dan

doživotna nadomjesna terapija biotinom

Klinička slika i terapijski pristup dobro su utvrđeni u pedijatrijskoj/metaboličkoj literaturi.

BIOTIN-TIAMIN-OVISNA BAZALNOGANGLIJSKA BOLEST

Dokazana terapijska korist

Uzrok

Rijetka neurometabolička bolest uzrokovana mutacijama gena SLC19A3, koji kodira transporter tiamina (poremećaj transporta tiamina u stanicu).

Klinička slika

Akutne epizode encefalopatije nalik Leighovoj bolesti, koje bez liječenja mogu dovesti do trajnog invaliditeta ili smrti.

Terapija

5–10 mg/kg/dan biotina

u kombinaciji s tiaminom

Uvođenje ove kombinirane terapije dovodi do dramatičnog kliničkog poboljšanja — jedan od najjasnijih primjera ciljane, znanstveno utemeljene terapijske primjene biotina.

Izvor: Tabarki i sur. (2013), citirano prema Sedel i sur., Mult Scler Relat Disord. 2015.

VISOKE DOZE BIOTINA U MULTIPLOJ SKLEROZI (I)

Istražena, ali neriješena primjena

Znanstvena hipoteza

Biotin bi mogao aktivirati karboksilaze uključene u sintezu/popravak mijelina te pojačati proizvodnju ATP-a, čime bi potencijalno usporio neurodegeneraciju kod progresivne MS.

Ključna studija — MS-SPI (Tourbah i sur., 2016)

- Randomizirano, dvostruko slijepo, placebom kontrolirano ispitivanje faze III
- Bolesnici s progresivnom MS, EDSS 4,5–7, s dokazanom progresijom bolesti
- Doza: 100 mg biotina, tri puta dnevno (MD1003)
- Primarni ishod: povlačenje invaliditeta mjereno EDSS-om ili testom hoda

Veličina uzorka

n = 154

bolesnika s progresivnom multiplom sklerozom

Trajanje: 12 mjeseci liječenja MD1003 ili placebom, nakon čega su svi bolesnici primali MD1003 dodatnih 12 mjeseci.

Izvor: Tourbah A. i sur., Mult Scler. 2016;22(13):1719-1731.

VISOKE DOZE BIOTINA U MULTIPLOJ SKLEROZI (II)

Istražena, ali neriješena primjena

12,6%

bolesnika poboljšalo se na terapiji (EDSS/test hoda) naspram 0% u placebo skupini (p = 0,005)

n = 889

ispitanika u tri objedinjena RCT-a u sustavnom pregledu i meta-analizi iz 2021.

38–43%

bolesnika pogoršalo se u jednoj neovisnoj kliničkoj seriji (n = 43) unatoč terapiji

Zaključak dokaza: koristi ostaju kontroverzne i nekonzistentne

Meta-analiza RCT-ova (2021.) pokazala je visoku izvjesnost dokaza o povećanoj učestalosti laboratorijske interferencije uz visoke doze biotina, dok korist za invaliditet ostaje ograničena i nije potvrđena u svim neovisnim kohortama.

Izvori: Tourbah i sur. (2016); sustavni pregled/meta-analiza, Mult Scler Relat Disord. (2021); Birnbaum i Stulc (2018).

BIOTIN ZA KOSU, KOŽU I NOKTE

Popularna, ali slabo dokazana primjena

Najraširenija komercijalna primjena

Biotin je najprodavaniji sastojak u dodacima prehrani namijenjenima "ljepoti" kose, kože i noktiju.

Znanstveno utemeljena korist ograničena je na deficit

Sustavni pregledi pokazuju jasnu kliničku korist gotovo isključivo kod osoba s dokazanim manjkom biotina, biotinidaznom deficijencijom, sindromom krhkih noktiju ili "nemoguće počešljive kose".

Za zdrave osobe bez deficita dokazi nedostaju

Nema kvalitetnih kliničkih ispitivanja koja bi potvrdila učinkovitost suplementacije u osoba s normalnim statusom biotina.

Izvori: Patel i sur., Skin Appendage Disord. 2017; sustavni pregled MDPI 2026; JCAD 2026; Skin Therapy Letter 2023.

SIGURNOSNI PROFIL BIOTINA

Sigurnost

Niska toksičnost

Kao vodotopiv vitamin, biotin nema utvrđenu gornju dopuštenu granicu unosa (UL) zbog izrazito niske toksičnosti — višak se izlučuje mokraćom.

Nuspojave usporedive s placebom

Klinička ispitivanja s dozama do 300 mg/dan pokazala su učestalost nuspojava sličnu placebu (visoka izvjesnost dokaza).

Pravi klinički rizik

Glavna sigurnosna zabrinutost visokih doza biotina nije izravna toksičnost, već posljedična interferencija s laboratorijskim dijagnostičkim testovima — tema kojom se bavi ostatak ove prezentacije.

Izvori: sustavni pregled/meta-analiza RCT-ova, Mult Scler Relat Disord. (2021); Birnbaum i Stulc (2018).

MEHANIZAM INTERFERENCIJE S IMUNOESEJIMA

Laboratorijska interferencija

1

Sustav biotin–streptavidin

Mnogi FDA odobreni imunoeseji koriste iznimno visok afinitet vezanja biotina i streptavidina za imobilizaciju i detekciju analita.

2

Normalne koncentracije ne smetaju

Fiziološke razine biotina iz prehrane prenisko su koncentrirane da bi utjecale na rezultat testa.

3

Visoke doze suplemenata mijenjaju sliku

Unos ≥5 mg dnevno značajno povisuje koncentraciju biotina u krvi, do razina koje kompetitivno remete vezanje unutar eseja.

4

Lažni rezultati

Ovisno o dizajnu testa (kompetitivni ili sendvič format), posljedica su lažno povišeni ili lažno sniženi nalazi.

Izvori: AACC Academy Guidance Document (2020); Analysis of Biotin–(Strept)avidin System, PMC10670868 (2023).

FDA UPOZORENJE I RAZMJER PROBLEMA

Laboratorijska interferencija

2017.

Studeni: FDA izdaje sigurnosno priopćenje upozoravajući zdravstvene radnike, laboratorije i javnost

~7%

pacijenata hitne službe u jednoj studiji imalo je koncentraciju biotina u krvi > 10 ng/mL

650×

veće doze biotina od preporučenog unosa mogu sadržavati pojedini dodaci za kosu, kožu i nokte

FDA je zaprimila prijave porasta štetnih događaja povezanih s interferencijom biotina, uključujući jedan smrtni ishod.

Izvori: FDA Safety Communication (2017); AACC Academy Guidance Document (2020).

ZAHVAĆENI TESTOVI I KLINIČKA POSLJEDICA

Laboratorijska interferencija

Testovi podložni interferenciji (biotinilirani imunoeseji)

TSH i slobodni T4/T3	**Troponin**
PSA (prostata-specifični antigen)	**Ferritin**
Testosteron	**hCG**

Pragovi interferencije variraju od eseja do eseja: od 5 ng/mL do i preko 10 000 ng/mL, ovisno o proizvođaču testa.

Dokumentiran klinički slučaj

Pacijent koji je uzimao visoke doze biotina preminuo je nakon što je lažno snižen nalaz troponina odgodio dijagnozu infarkta miokarda.

Slučaj prijavljen FDA-i i naveden u sigurnosnom priopćenju iz 2017. kao primjer klinički značajne, potencijalno fatalne posljedice interferencije.

Izvori: FDA Safety Communication (2017); Today's Clinical Lab (2022); ARUP Laboratories.

PREPORUKE ZA PREVENCIJU INTERFERENCIJE

Klinička praksa

1. Sustavno pitati pacijente uzimaju li dodatke prehrani koji sadrže biotin, uključujući proizvode za kosu, kožu i nokte.
2. Savjetovati prekid uzimanja biotina najmanje 24–72 h prije vađenja krvi za osjetljive testove, ovisno o dozi i vrsti eseja.
3. Laboratoriji trebaju, gdje je moguće, koristiti eseje bez biotin-streptavidin tehnologije ili primijeniti postupke neutralizacije biotina.
4. Kontinuirano educirati zdravstvene radnike i pacijente o riziku i kliničkim posljedicama ove interakcije.

Izvori: Today's Clinical Lab (2022); ARUP Laboratories; AACC Academy Guidance Document (2020).

ZAKLJUČAK I KLJUČNA LITERATURA

- Znanstveno dokazana terapijska korist biotina ograničena je na nasljedne metaboličke poremećaje (biotinidazna deficijencija, biotin-tiamin-ovisna bazalnoganglijska bolest).
- Korist visokih doza u multiploj sklerozi ostaje znanstveno neriješena i kontroverzna.
- Rastuća dostupnost visokodoznih OTC pripravaka nosi klinički značajan rizik interferencije s laboratorijskim nalazima.
- Osviještenost zdravstvenih radnika o ovoj interakciji ključna je za sigurnost pacijenata.

Odabrana literatura

U.S. FDA. Safety Communication: Biotin May Interfere With Lab Tests. 2017.

AACC Academy Guidance Document on Biotin Interference in Laboratory Tests, 2020.

Tourbah A. i sur. MD1003 (high-dose biotin)... Mult Scler. 2016;22(13):1719-1731.

Sustavni pregled i meta-analiza RCT-ova o biotinu u MS, Mult Scler Relat Disord., 2021.

Sedel F. i sur. High doses of biotin in chronic progressive MS: a pilot study. 2015.

Birnbaum G., Stulc J. High dose biotin as treatment for progressive MS. 2018.

Patel D.P. i sur. A Review of the Use of Biotin for Hair Loss. Skin Appendage Disord. 2017.

Piketty M.-L. i sur. Analysis of the Biotin–(Strept)avidin System in Immunoassays. 2023.

HRVATSKO DRUŠTVO
ZA SUPLEMENTACIJU
U MEDICINI
Hotel Sheraton, Zagreb
22.-25.10.2026.
HVALA NA PAŽNJI